

Monumentnummer*: 521125

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 10 mei 2002
Kadaster deel/nr 82695/167

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Berkel-Enschot		Tilburg		Noord-Brabant			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
't Zwaantje	2			5056 ED	Berkel-Enschot		
Kerkstraat	1			5056 AA	Berkel-Enschot		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel	
Berkel		A				3735	
Berkel		A				3404	

*Omschrijving***

Inleiding.

Voormalige LANGGEVELBOERDERIJ met aangebouwd achterhuis, Vlaamse schuur en karschop. De boerderij is waarschijnlijk na een brand in 1842 opnieuw opgebouwd. Omstreeks 1915 heeft een verbouwing plaatsgevonden. Thans zijn er twee woningen in ondergebracht; architectonisch vormen deze woningen één geheel. De voormalige boerderij met bijgebouwen is gesitueerd aan het kerkplein van het kerkdorp Enschoot, waarvan de aangrenzende bebouwing voor een groot deel haar laat-negentiende-eeuwse dorpsaanblik heeft behouden.

Omschrijving.

De boerderij telt een bouwlaag, is opgetrokken uit baksteen en heeft een zadeldak, dat is gedekt met gesmoorde oud-Hollandse pannen. Na de brand van 1842 is het wolfseind vervallen en heeft men de rechter zijgevel voorzien van een topgevel. Het dakvlak is afgewerkt met een houten bakgoot. Deze is weer voorzien van geprofileerde klossen waaronder een geprofileerd fries met vlakindelingen, uitgevoerd in geschilderd stucwerk. De voorgevel is voorzien van een kozijn met bovenlicht met glas-in-lood ramen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De voordeur is voorzien van een verticale paneeldeur in een moderne vorm. Aan beide zijden van de voordeur is een schuifraam met bovenlicht met glas-in-lood en vereenvoudigd onderraam. Boven het uiterst rechtse raamkozijn is een dakkapel aangebracht, welke in metselwerk is opgetrokken. Alle raamkozijnen zijn voorzien van luiken. In de gevel heeft men een gemetselde strek van anderhalve steen hoog aangebracht. Ter hoogte van het bedrijfsgedeelte in het pand zijn de originele opgeklampte dubbele staldeuren aanwezig, voorzien van een ellipsboog. Links van deze staldeuren zijn drie en rechts is één betonnen stalraam aangebracht, met een zesruits indeling.

De rechterzijgevel is voorzien van halfronde stalramen en een laadluik nabij de taszolder. De topgevel is uitgevoerd met vlechtwerk en afgedekt met een rollaag. De achtergevel heeft aan de noordelijke zijde een aangebouwd achterhuis. Deze in handgevormde bakstenen opgetrokken uitbreiding heeft een rechthoekige plattegrond en een zadeldak, gedekt met oud-Hollandse pannen. In deze gevel zijn op diverse plaatsen nieuwe raam- en deurkozijnen aangebracht. De aankapping aan de achtergevel is gesteld op hergebruikte gietijzeren kolommen van onbekende herkomst, waarschijnlijk daterende uit het laatste kwart van de negentiende eeuw.

De linkerzijgevel is een topgevel, waarin de voordeur van het pand 't Zwaantje 2 is geplaatst. Deze is gewijzigd omstreeks 1915. Deze gevel is uitgevoerd in baksteen in kruisverband en voorzien van vlechtwerk en aan de bovenzijde afgewerkt met een muizetand. Het voordeurkozijn is in het hart van de gevel geplaatst en voorzien van bovenlicht met glas-in-lood ramen. De deur is uitgevoerd als een opgeklampte deur. Aan beide zijden van de voordeur zijn schuiframen aangebracht voorzien van een bovenlicht met glas-in-lood ramen. De raamkozijnen zijn voorzien van vlakke luiken. Op de verdieping zijn twee raamkozijnen geplaatst welke zijn voorzien van een drieruits bovenlicht. De onderramen zijn uitgevoerd als naar binnen draaiende vierruits ramen. Op de zolder is nog één raamkozijn aangebracht met een drieruits bovenlicht en naar binnen draaiende vierruits ramen. Naar informatie van de eigenaar zijn in het interieur de oorspronkelijke kelder en opkamer nog aanwezig.

Waardering.

De voormalige langgevelboerderij is van algemeen belang. Het gebouw heeft cultuurhistorische waarde als afspiegeling van de sociaal-economische ontwikkeling van de landbouw in midden-Brabant, het is tevens van belang voor de typologische ontwikkeling van de langgevelboerderij. Het heeft architectuurhistorische waarden vanwege de afleesbaarheid van de bouwgeschiedenis. Het heeft ensemblewaarden als onderdeel van de kern van het kerkdorp Enschoot, die cultuurhistorisch van belang is. Het geheel is gaaf bewaard gebleven.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument